

V. 9 Člověk a svět práce

V.9.I 1. stupeň

V.9.I. 1 Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Člověk a svět práce se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- práce s drobným materiálem,
- konstrukční činnosti,
- pěstitelské práce,
- příprava pokrmů.

Výuka probíhá v nižších ročnících zejména ve třídách. Pro všechny ročníky je k dispozici školní zahrada.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět rozvíjí všechny klíčové kompetence, zejména kompetenci pracovní. Prolíná jím průřezové téma Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Podporujeme fantazii žáků, umožňujeme jim zažít úspěch, oceňujeme více postupů při zhotovení výrobku, při práci se stavebnicemi.

Umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady. Vedeme výuku tak, aby se naučili plánovat svou pracovní činnost.

Při práci s přírodninami se zaměřujeme na pozorování a pokusy, které žáci postupně zaznamenávají do jednoduchých zápisů.

Využíváme při vhodných příležitostech metody s prvky OSV. Vedeme žáky k samostatnosti, k práci podle jednoduchého návodu, předlohy, nákresu. Zařazujeme do výuky s pomocí digitálních zařízení informace a data z reálného života. Zadáváme úkoly pro jednotlivce i skupiny tak, aby umožňovaly volbu různých postupů.

Vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.

Zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme nebo si pomáhají navzájem.

Umožňujeme žákům, aby na základě stanovených kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Vytváříme jim vhodné podmínky pro práci s různým materiálem, nástroji a náradím na školním pozemku.

Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel a zásad hygieny, správného stolování, aktivní ochraně vlastního zdraví i zdraví spolužáků, zejména při práci na školním pozemku a při práci s ostrými nástroji.

Zdůrazňujeme žákům užitečnost osvojení si jednoduchých pracovních postupů s různým materiálem, užitečnost činností na školním pozemku a jejich využití ve vybraných profesích.

Podporujeme jejich zájem o obor, úzce spolupracujeme s vychovatelem ve školní družině, který dovednosti žáků dále rozvíje.

V.9.I. 2 Spojení oborových a životních dovedností

Výstupy za jednotlivá období

A. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **komunikaci**

- Rozumí základním oborovým pojmům.
- Zeptá na to, čemu nerozumí.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **komunikaci**

- Rozumí a používá základní oborové pojmy.
- Vede záznam o jednoduchém pěstitelském pokusu nebo pozorování.
- Zeptá se na to, čemu nerozumí a sděluje, jak porozuměl.

B. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **řešení problému**

- Používá šablonu k zhotovení výrobku.
- Vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních i netradičních materiálů.
- Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **řešení problému**

- Pracuje podle jednoduchého návodu, předlohy, nákresu, receptu.
- Řeší modelové situace pomocí stavebnic.
- Vytváří různé výrobky z daného materiálu.
- Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii.

C. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **pracovních dovednostech**

- Pracuje bezpečně s pomůckami a jednoduchými nástroji.
- Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje základní hygienická pravidla.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **pracovních dovednostech**

- Organizuje si své pracovní místo a dbá na hygienická pravidla.
- Volí si pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu a prováděné činnosti.
- Bezpečně zachází s pomůckami, nástroji a náradím.

D. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **učení se**

- Zvládá jednoduché pracovní činnosti s různým materiálem.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **učení se**

- Využívá vlastností materiálů k vytvoření výrobku.

E. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **sociálně personálních dovednostech**

- Přijímá přidělenou práci ve skupině.
- Chová se vhodně při stolování.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **sociálně personálních dovednostech**

- Podílí se na přidělování úkolů ve skupině, na práci skupiny a celkovém výsledku.
- Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při něm.

F. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **občanských dovednostech**

- Rozlišuje vybrané druhy profesí.
- Pracuje aktivně a práci se věnuje celý vymezený čas.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **občanských dovednostech**

- Rozeznává vybrané druhy profesí podle činnosti.
- Pracuje aktivně a přispívá svou prací k dobrým výsledkům skupiny.

G. Žák 3. ročníku v Člověk a svět práce v **digitálních kompetencích**

- S pomocí využívá vhodná digitální zařízení a aplikace pro různé pracovní činnosti.
- Pro zefektivnění a zkvalitnění své práce se seznamuje s digitálními zařízeními a aplikacemi.

Žák 5. ročníku v Člověk a svět práce v **digitálních kompetencích**

- Využívá digitální prostředky k ukázce pracovních postupů a návodů.
- Dodržuje pravidla bezpečného používání digitálních zařízení a aplikací.

V.9.I. 3 Rozdělení do jednotlivých ročníků

Co by měl umět žák, když umí Člověk a svět práce

1. ročník

- Pracuje podle slovního návodu.
- Obkresluje podle předlohy, vystřihuje a slepuje určený předmět.
- Zvládá základní dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi.
- Provádí jednoduchá pozorování přírody.
- Pečuje o nenáročné rostliny.
- Udržuje pořádek na svém pracovním místě.
- Dodržuje základní hygienické návyky.
- Chová se vhodně při stolování, zvládá při něm základní činnosti.

2. ročník

- Pracuje podle slovního návodu a předlohy.
- Používá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály.
- Provádí jednoduchá pozorování a popisuje je.
- Ošetřuje pokojové rostliny ve třídě a zvládá vypěstovat vybraný druh zeleniny.
- Pracuje bezpečně s jednoduchými nástroji a udržuje pořádek na svém pracovním místě.
- Dodržuje základní hygienické návyky.
- Přijímá rozdělenou práci v malé skupině.

3. ročník

- Využívá ke své práci předlohu, náčrt a návod.
- Provádí jednoduchá pozorování a zaznamenává je.
- Zvládá pěstování nenáročných rostlin na pozemku.
- Pracuje bezpečně s pomůckami a jednoduchými nástroji.
- Používá jednoduché pracovní činnosti s různým materiálem a využívá své tvořivosti.
- Dbá na pořádek na svém pracovním místě a dodržuje hygienické návyky.

- Přijímá přidělenou práci ve skupině.

4. ročník

- Pracuje dle návodu.
- Zná základní podmínky pro pěstování vybraných rostlin, provádí jednoduché pěstitelské činnosti.
- Provádí jednoduchý pokus a zaznamenává jej.
- Podle pokynů nebo podle návodu volí vhodné pracovní pomůcky, nářadí a nástroje.
- Pracuje bezpečně, neohrožuje svoje zdraví i spolužáků.
- Vytváří z daného materiálů jednoduchými pracovními postupy různé výrobky.
- Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dbá na bezpečnost práce a hygienu.
- Dodržuje dopravní předpisy pro cyklisty.

5. ročník

- Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje dle dané činnosti a materiálu.
- Využívá při činnosti své fantazie, navazuje na prvky lidových tradic.
- Ošetřuje a pěstuje podle návodu pokojové rostliny a zeleninu.
- Organizuje si své pracovní místo, místo pro stolování, orientuje se ve vybavení kuchyňky.
- Připraví samostatně jednoduchý pokrm.
- Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném poranění.
- Dodržuje pravidla společenského chování při stolování.
- Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.

Generalizace	Ročník	Učivo	Průřezové téma	Poznámka
I manuální činností rozvíjím svou osobnost.	1.	papír, karton, modelovací hmota, přírodniny, stavebnice, slovní návod, pokojová rostlina, bezpečnost práce, hygiena		
	2.	textil, drobný materiál, předloha, semeno, záhon, pracovní nářadí		

	3.	náčrt, pracovní návod, půda, zelenina, ošetřování		
	4.	kolo - vybavení, dopravní pravidla, přesazování pokojových květin, odpady a příroda	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Projekt – Dopravní hřiště
	5.	montáž, demontáž, druhotné suroviny, odpady a příroda, příprava záhonu, setí, sázení, pletí, okopávání, příprava pokrmů, zemědělství a životní prostředí	EVVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Projekt – Využití odpadů